

Eolach mé ar mheirge an iarla

[Carney, James: *Poems on the Butlers: of Ormond, Cahir, and Dunboyne (A.D. 1400-1650)*, Dublin, 1945, poem 15]

Flann mac Eóghain Meic Craith .cc.

1 Eólach mé ar mheirge an iarla,
an bhratach bhláith bhoirdniamhdha,
an eang mhór chréachtach chorcra,
an sróll éachtach onchonta.

2 An tsuaithnidh bheódha bhallach,
an chros éasguidh iodhlannach,
draig ghoimheamhuil na ccéad ccath,
an séad soineamhuil siobhlach.

3 An bhratach sin a-tá as-tigh
'na comhnuidhe a cCill Chuinnigh,
ba siobhlach an sonn goile
um Fhonn n-iobhrach Iúghoine.

4 An eang-soin gan iomlat ngliadh,
minic do chuir chuaird imchian
fá chíghibh Banbha na mbeann
a tíribh amhra Éireann.

5 Nír filleadh aontroigh tar ais
láimh ré harsaidh fhóid Durlais,
eang shéanamhuil luaimneach lonn
uaibhreach éanamhuil éadtrom.

6 Gabháil Bhoit - beag dá shéan -
táinig le Tomás Builtéar;
anbhuaín re gonaibh nír ghabh
a ccoraidh chrannruaidh churadh.

7 De sin tugadh Tomás Dubh
[lá beartha buaidh a bhiodhbhadh]
d'éis chomhluinn an niamhdha náir
ar iarla gormfhuinn Gabhráin.

8 Ar Seaán neartmhar Ó Néill
tug maidhm géir dheacar dhoi-séin;
as ní théarnó uaidh, gidh eadh,
éanbhó do bhuaibh a bhailteadh.

9 Tug an t-iarla ar iomad slóigh
maidhm orrdhuirc Átha Meadhóin;
Iarla fionnDaoile a láimh leis,

miondaoine an áir nír aithreis.

10 Bun Raite, gér thuar troda,
an Clár is Cluain Rámhoda,
siad re lúdh glanáigh do ghabh,
gabháil na ndún géarbh iongnadh.

11 An Clár is Bun Raite a-rís
do ghabh bhós - beag dá sheirbhís;
do chreach an t-iath go humhal
fá seach ar thriath Tuadhmhumhan.

12 Nír fágbhadh leis - lór dá shéan -
sa chrích-sin cúirt ná caisléan
ar a thol gur réidhigh ris,
ná crodh éinfhir gan éislis.

13 Dún Libhse a n-oirthear Uladh,
Dún Lóich iarthair Iarmhumhan,
gur éirigh goimh bhranáin Bhreagh
a ngabháil soin nír síleadh.

14 Eas Geitin do lingeadh lais,
feidhm nár mhór le mac Séamais;
nír tharbha faire ar an bhfonn
baile a ttarla 'na thiomcholl.

15 Carruig an Phuill na bport nglan,
Cloch an Ghleanna do ghabh-san;
bruidhne daingne ar ar chóir cion,
a ndaingne dhóibh nír dhídion.

16 Do chuir - fa cóir a chuimhne -
rian madhma ar Mhac Samhuirle,
's ar Shíol nDomhnaill leath ar leath,
breath an fhorluinn dob áirmheach.

17 Mac Siobhán na ruag roimhear,
Gleann Arm uaidh do hionnsoigheadh
lá an fheadhma nírbh eagal lais
a ndearna dreagan Durlais.

18 Ríoghruidh Alban, aicme Néill
teagaid bhós - dia do dheighréir ! -
géag cumhra nár chló a ccogadh,
umhla dhó go ndearnodar.

19 Gleann Con Cadhuin do chreach sin
is Gleann Mo-Lura a Laighnibh;
lá oile do hionnradh lais

na moighe um fhionnmhagh Iorrais.

20 Gluaisdear lais a los buaidhe
do dhruim mara mongruaidhe
do chreachadh fiadh Uladh as,
fá triall curadh ar chanas.

21 Fonn Raghallach na reann ngéar
tiomchal a dhún 's a dhroibhéal,
uchán, mo chreach, as sé sin
an té do chreach an ccrích-sin.

22 Do hionnarbadh leis 'ma-le
Teagh Dubh, dúthaigh Í Mháille,
seabhac sídhe, creachthóir cean
seachnóin gach tíre timcheal.

23 Aonbhó dá mbuaibh ceann a cceann,
Bréifne, Béarra agus Boireann,
nír fhéad siad d'anacal air
gé radhocar iad d'argain.

24 A ccreachadh ní dheachaidh de,
loisgis Osraighe is Éile -
a luadholl fá toisg tharbhach -
's do loisg fhuarfhonn Eatharlach.

25 Sé creacha déag, dál a chean,
a n-aonló leis do léigeadh
ó chrích Luimnigh na learg sean,
ceard budh duilbhir do dhéineamh.

26 Do turnadh leis a los neirt
d'aithle chean na n-eang n-oirdheirc,
lór baoghlaighe a mbeann ccorrach,
teann Caonraighe is Conallach.

27 Fá Eas Craoibhe a mbun Bhanna
do roighneadh uaidh eatorra,
fán ccrích n-airdte ttaghtha ar tteacht,
marbhtha agus airgthe a n-aoineacht.

28 Do hionnradh Magh Line lais
is Rúta na ttrácht tiormthais,
oirir ghlana fá bhfiar fiodh,
as fiadh Ara do hairgeadh.

29 A cCeann Tíre láimh do láimh
tug airgthe as fhochuin iomráidh,
's a Manuinn na míneas nglan,

daghfhuinn nár dhíleas dó-san.

30 Ciarruighe fá chuing smachta
tug a los a leóghanta,
's do chuir gach aoineach umhal
a Muigh dhaoineach Dheasmhumhan.

31 A shluagh 's a airgthe uile
tug san Chasán Chiarruighe,
's lán mara ar gach taobh do thráigh,
a raon ana dob éadáil.

32 A nEalluibh nír fháguibh soin
gan quartughadh do chreachoibh,
dlús feadh ndíoghuinn ná doire
ar feadh mhíonfhuinn Músgróighe.

33 Clann Ghiobúin do loisgeadh lais -
eólach meise ar mac Séamais -
do cheannaigh sí a síoth mur soin
an chríoch is í arna hargoin.

34 Lá a Ránallchaibh ag roinn chreach,
athlá a ndúthaigh Dhéiseach -
táinig adhbhar iarghná de -
is grianlá a nglanMhagh Ghailmhe.

35 Lá a Laoighis ag déanamh diadh,
lá a meadhón Mhuighe Maicniadh
tug an fionnghlan nár chlá cruth,
is lá ag ionnradh Ó nEachach.

36 Lá a cCloich Sdocáin ag breith buaidh,
lá a Sligeach ag deilbh deaghshluaigh,
as lá d'fhialghlan na n-arm sídh
um Charn ngrianmhar Ó nGláimhín.

37 Tulach chorr, cuan ná caladh,
le Tomás gan tiomchaladh,
oirear fádghlan na sreabh seang,
nír fágbadh ar feadh nÉireann.

38 Fiú troigheadh de ní dheachuidh
gan lingeadh do Laighneachuibh,
ná d'fhonn imiolghlan Uladh
ná d'inniollMhagh iarMhumhan.

39 Fán am-soin ní dheachoidh dhe
críoch Connacht, míonfhonn Midhe,
súr a ccean, toghuil a ttor,

foghuil a bhfeadh 's a bhfosadh.

40 Ní raibhe ag cur iona cheann
fan am-soin d'fhearaibh Éireann,
fairche dhaoineach fá ngeal goil,
aoinneach as-teagh ná tug-soin.

41 Nír fháguibh ar aoi a oirbheirt
Mac Séamais, feidhm fíoroirbheirt,
foghluidhe ná creachthóir cruidh
seachnóin collMhuighe Cobhthuigh.

42 Gearr an ré a ndiaidh na dála
ar snadmhadh na síothchána -
eang chneasaolta na síodh sean -
gur líon d'easaonta is d'imneadh.

43 Saoth leam - do chailg mo chroidhe -
bheith dó a ccill 'na chomhnoidhe,
creachthóir beann mbruachdhubh mBanbha
as gleann n-uathmhur n-allmhurdha.

44 Iomdha críoch do creachadh lais
nach maoidhim ar mac Séamais,
gur chuir triath na ngéirreann nglan
iath Éireann ar a fhocal.

45 A n-aghuidh aithne a phrionnsa
nír léig san iath Éirionn-sa -
a dhéineamh cá cruaidhe céim? -
éinfhear uaidhe go n-oilbhéim.

46 Ní fhuil éineang d'Inis Fáil
gan lorg each Iarla Gabhráin,
as rian a chéimeann 's a chath
ar fhiadh Éireann dob eólach.